

Burgemeester en Wethouders van de
gemeente Kerkrade
Postbus 600
6460AP KERKRADE

Gescand nummer: 26i0015692

Cluster SC
Uw kenmerk
Ons kenmerk DOC-00894880
Bijlage(n)

Behandeld
Telefoon
Maastricht
Verzonden

10 maart 2026

13 MAART 2026

Onderwerp

Toezichtbrief Omgevingsrecht 2025

Geacht college,

Het houden van toezicht op de uitvoering van wettelijke taken door Gemeenten, Gemeenschappelijke Regelingen en het Waterschap is één van de kerntaken van provincies. Het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) bestaat uit (specifiek) financieel toezicht en (generiek) toezicht op de uitvoering van medewindstaken binnen de volgende vier domeinen: Omgevingsrecht, Informatie- en archiefbeheer, Huisvesting vergunninghouders en Erfgoed. Iedere gemeente ontvangt per domein een toezichtbrief. De beoordelingen en toezichtbrieven zijn worden gepubliceerd in ons dashboard, te raadplegen via <https://www.limburg.nl/bestuur/interbestuurlijk/>.

Terugblik 2024

De inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 heeft aanleiding gegeven om het toezicht in 2024 anders vorm te geven. In plaats van het traditionele systematisch toezicht, hebben wij er in 2024 voor gekozen om af te zien van het aanleveren van de gebruikelijke documentatie binnen de BIG-8 cyclus. Voor het jaar 2024 is het opleveren van deze documenten derhalve komen te vervallen. Om desondanks de nodige voortgang en betrokkenheid te waarborgen, is ambtelijk de vinger aan de pols gehouden. Dit is vorm gegeven door middel van persoonlijke gesprekken en het organiseren van een dialoogtafel met de betrokken partijen. Op deze manier wilden we gemeenten de kans geven om de Omgevingswet op een goede en zorgvuldige manier te implementeren. Aangezien in 2024 geen formele stukken zijn aangeleverd, heeft derhalve geen beoordeling in de gebruikelijke vorm plaatsgevonden.

Toezicht 2025

In 2025 hebben wij het beoordelingsproces weer opgepakt, zij het in een aangepaste vorm. Het afgelopen jaar hebben we ons gericht op het uniformeren van de toezichtdocumenten, om zo te komen tot meer eenduidige en overzichtelijke documenten. Dit proces heeft meer tijd in beslag genomen dan aanvankelijk was voorzien.

Om de administratieve lasten te beperken en het proces zorgvuldig te laten verlopen, is er dit jaar voor gekozen om twee van de drie documenten op te vragen: het VTH uitvoeringsprogramma 2025 en het VTH jaarverslag 2024. Deze documenten zijn op hoofdlijnen beoordeeld. Vanaf dit jaar wordt het beoordelingsproces weer volledig en systematisch uitgevoerd, zoals voorheen beoogd.

Beoordeling Omgevingsrecht 2025

De onderstaande beoordeling is uitsluitend gebaseerd op de procescriteria uit het Omgevingsbesluit die betrekking hebben op het VTH uitvoeringsprogramma en het VTH jaarverslag. Bij het uitvoeren van realitychecks of verdiepingsonderzoeken kan mogelijk een andere beoordeling volgen.

U heeft alle gevraagde toezichtinformatie tijdig en volledig aangeleverd, waarvoor onze dank. De aangeleverde documenten zijn globaal beoordeeld, waarbij is gefocust op hoofdlijnen. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke activiteiten de gemeente wil gaan uitvoeren en is inzicht gegeven in de beschikbare capaciteit hiervoor. Als aandachtspunt wordt meegegeven tevens de benodigde capaciteit en de berekening hiervan in het programma inzichtelijk te maken.

In het jaarverslag geeft de gemeente inzicht in de uitgevoerde werkzaamheden. De horizontale verantwoording is op orde, alle beleidsstukken zijn ter kennisname naar de gemeenteraad gezonden.

Eindoordeel: **Voldoet**

Uniformering toezichtdocumenten

De BIG-8 cyclus is een belangrijk instrument binnen het IBT om de kwaliteit van toezicht en handhaving door gemeenten en het waterschap te waarborgen. In het domein Omgevingsrecht is er sprake van een variatie in de manier waarop de documenten van de BIG-8 cyclus (uitvoerings- en handavingsstrategie, uitvoeringsprogramma en jaarverslag) worden opgesteld en toegepast. In het afgelopen jaar hebben we ons daarom, met ondersteuning van Pro Facto en Arena Consulting, actief gericht op het uniformeren van toezichtdocumenten binnen het IBT op het Omgevingsrecht. Met deze aanpak streven we ernaar om de samenwerking, transparantie en effectiviteit van het IBT te versterken en tegelijkertijd de gemeenten te ondersteunen door de administratieve lasten te verlagen.

Een belangrijk uitgangspunt hierbij was dat gemeenten eenvoudig kunnen voortbouwen op bestaande kennis en ervaring, zodat belangrijke informatie behouden blijft, ook wanneer medewerkers vertrekken of van functie wisselen. De ontwikkelde formats zijn daarom zo vormgegeven dat elke gemeente ze kan gebruiken en waar nodig kan aanpassen op de specifieke behoeften van de eigen organisatie.

Om deze uniformering te realiseren is een werkgroep samengesteld, bestaande uit de interbestuurlijk toezichthouder omgevingsrecht, de coördinator interbestuurlijk toezicht en ambtelijke collega's van de gemeenten Beek, Heerlen, Landgraaf, Maastricht, Venray, Weert en het Servicecentrum MER. Met hun gezamenlijke expertise en praktijkervaring hebben zij input geleverd voor werkbaar en breed toepasbare formats.

De formats zijn in juli 2025 opgeleverd en verzonden aan onze ambtelijke contactpersonen bij de Limburgse gemeenten. Het gebruik van de formats draagt bij aan uniformiteit en efficiëntie binnen het toezicht op het Omgevingsrecht en eenduidigheid van informatie. Wij verzoeken u vriendelijk deze formats voor het uitvoeringsprogramma en jaarverslag in gebruik te nemen voor de toezichtronde van 2027. Het format voor de uitvoerings- en handhavingsstrategie verzoeken we te gebruiken wanneer u uw uitvoerings- en handhavingsstrategie actualiseert. Dit is uiterlijk vier jaar na de datum waarop deze voor het laatst door uw college is vastgesteld.

Toezicht 2026

Voor de toezichtronde 2026 dient u conform de Verordening op systematische toezichtinformatie Limburg de volgende documenten, inclusief besluitvorming door uw college en informatie waaruit blijkt dat de raad is geïnformeerd, op uiterlijk 15 juli 2026 aan te leveren:

- uitvoerings- en handhavingsstrategie inclusief risico-, probleem- of omgevingsanalyse;
- VTH uitvoeringsprogramma 2026;
- VTH jaarverslag 2025;
- werkprogramma U&H 2026 en het jaarverslag U&H 2025 van de omgevingsdienst voor uw gemeente.

Kwaliteitscriteria 3.0

Op 1 januari 2025 zijn de Kwaliteitscriteria 3.0 officieel van kracht geworden. Deze criteria zijn van belang voor een goede en uniforme uitvoering van de doelen van de Omgevingswet door alle overheden. We gaan ervan uit dat gemeenten zich momenteel aan het voorbereiden zijn op de implementatie van deze nieuwe kwaliteitscriteria, en dat zij de nodige stappen zetten om aan de aangescherpte eisen te kunnen voldoen.

In de toezichtronde van 2026 zullen wij nog niet toetsen op de naleving van Kwaliteitscriteria 3.0. We zullen hiervan wel de voortgang monitoren. In de daaropvolgende toezichtronde (2027) zal de toetsing wel plaatsvinden op basis van deze nieuwe criteria. Op welke manier de toetsing wordt uitgevoerd en welke documentatie u daarvoor dient aan te leveren krijgt u later bericht over.

Uitstel

Uitstel is in uitzonderlijke gevallen mogelijk. Dit uitstel zal tot uiterlijk 1 oktober 2026 kunnen worden verleend. Uw college dient het verzoek tot uitstel schriftelijk te onderbouwen richting Gedeputeerde Staten. In de onderbouwing worden de redenen voor het uitstel uiteengezet en wordt aangegeven welke stappen worden ondernomen om alsnog binnen de gestelde termijn aan de verplichting te voldoen. Wij verzoeken u dit verzoek en de onderbouwing tijdig in te dienen, zodat wij uw situatie zorgvuldig kunnen beoordelen. Het niet indienen van de toezichtdocumenten vóór de uiterste datum van 1 oktober, zal leiden tot het oordeel 'voldoet niet' en kan worden gekwalificeerd als taakverwaarlozing.

Verplichtingen vanuit de Omgevingswet

Omgevingsvisie:

Op 1 januari 2027 dient elke gemeente een omgevingsvisie te hebben vastgesteld. Wij zullen in 2026 de voortgang hiervan monitoren. Deze visie is ook van belang voor het uiteindelijke omgevingsplan, welke uiterlijk op 1 januari 2032 vastgesteld moet zijn.

Omdat de rol van de gemeenteraad steeds belangrijker wordt in verband met de horizontale verantwoording binnen een gemeente, adviseren wij u de raad van uw gemeente over de inhoud van deze brief te informeren.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris